

VÄRLDSMEDBORGARE, SVERIGEVÄNNER

Slutrapport från Miljöpartiets arbetsgrupp
för minskad främlingsfientlighet och rasism.

MEDVERKANDE

Anders Wallner

Ayse Duyar

Hidayet Tercan

Isobel Hadley-Kamptz

Jason Diakité

Maria Ferm

Mehmet Kaplan

Navid Modiri

Philip Barnard

Susanne Gunnarsson

miljöpartiet de gröna

MILJÖPARTIETS ARBETSGRUPP FÖR MINSKAD RASISM OCH FRÄMLINGSFIENTLIGHET © 2013

REDAKTÖR » Susanne Åkesson

FOTO » Fredrik Hjerling

LAYOUT » Max Ahlborn

Miljöpartiet är det parti som tydligast tar ställning mot rasism och främlingsfientlighet, och för alla människors lika värde. Vi gröna är främlingsfientlighetens ideologiska motpol. Främlingsfientlighet är ett av de största hindren för integration och lika rättigheter. Vi är det parti som starkast kämpar för ett öppet, inkluderande samhälle och utvecklar därför vår politik på detta område ytterligare.

När Miljöpartiets partisekreterare Anders Wallner tog initiativ till arbetsgruppen för minskad främlingsfientlighet och rasism var syftet att hitta svar på hur vi kan minska främlingsfientligheten och rasismen i Sverige och EU. Vi tog hjälp av människor inom och utom partiet som har kunskap om sakfrågorna och bidrar med viktiga perspektiv och erfarenheter. Vi är övertygade om att partier behöver bli bättre på att involvera människor som inte har partibok, men som har politiska idéer.

Arbetsgruppen mot rasism och främlingsfientlighet som står bakom den här rapporten består av människor med olika bakgrund och erfarenheter. Alla är inte medlemmar i Miljöpartiet, men alla vill bidra till utvecklingen av ett mer öppet och humant samhälle. Rapporten är ett axplock av de förslag som arbetsgruppen har kommit fram till. I riksdagsmotionen "Politik för minskad främlingsfientlighet och rasism" redovisas alla förslag i sin helhet.

Med dessa reportage vill vi ge varje deltagare i arbetsgruppen utrymme att beskriva ett politiskt förslag som hen brinner för. Vi hoppas att du som läser ska få kunskap och inspiration att vara med i vår kamp för ett öppet samhälle utan rasism och främlingsfientlighet.

Maria Ferm

*Riksdagsledamot (MP) och Sammanställande för
Miljöpartiets arbetsgrupp för minskad främlingsfientlighet och rasism*

BÄTTRE SKOLRESULTAT FÖR POJKAR = FÄRRE RASISTER?

I en skola där många lärare inte får tillräckligt med tid för sina elever är det många elever som inte får det stöd de behöver. Vissa kämpar sig ändå upp till kunskapsnivåerna, på bekostnad av sin psykiska hälsa. Andra elever klarar inte kunskapsmålen och misslyckas med skolan. Den första gruppen består framför allt av unga tjejer och den andra av unga pojkar.

» Anders Wallner, partisekreterare (MP)

FÖR NÅGRA år sedan, då jag först hörde talas om hur pojkar släpar efter i betyg, i mindre utsträckning söker högre utbildning och oftare hoppar av skolan såg jag inte det som en särskilt angelägen jämställdhetsfråga. Jag såg inte hur det missgynnade pojkarna på sikt eftersom män i arbetslivet ändå fick högre löner och bättre arbetsvillkor än flickorna.

Men när jag i vintras läste Bo Rothsteins bidrag till antologin *Framtidsutmaningar* (Volante förlag, 2013) insåg jag att pojkars allt sämre resultat får stora konsekvenser. Rothstein skriver om forskning som visar att ”en avsevärd del av de pojkar och unga män som misslyckas i skolan, varav många har invandrarbakgrund, sannolikt kommer att vara förlorare på en allt mer konkurrensinriktad arbetsmarknad där kraven på kompetens kommer att öka. (...) Till detta kommer emellertid ytterligare en sak, nämligen att de också riskerar att i stor utsträckning bli ensamstående”. Det är alltså just de pojkar som inte klarar skolan som inte får förankring på arbetsmarknaden - och inte bildar kärleksrelationer. De blir mer sällan föräldrar och har färre sociala relationer. Genom

att låta utvecklingen med pojkars skolresultat fortgå skapas en allt större grupp som känner sig övergivna och/eller motarbetade – och som söker syndabocker för detta. Samma grupp är överrepresenterad bland de som inte tror på demokrati och lika rättigheter. Den är överrepresenterad bland högerpopulistiska partiets väljare – och inom nyrekryteringar till nazistiska, rasistiska och andra extremistiska rörelser. Det betyder att pojkars sjunkande skolresultat är en faktor som skapar en ökad grogrund för både sympatisörer till och aktiva utövare av främlingsfientlighet och rasism.

“ En allt större grupp känner sig övergivna ”

Men det går att göra något åt det. I södermanländska Gnesta, till exempel, har den politiska majoriteten prioriterat arbetet med genuspedagogik för att vända pojkars skolresultat. Kommunen insåg snart att pojkar redan fick merparten av resurserna i skolan och det alltså inte gick att enbart öka resurserna.

“ Pojkars sjunkande skolresultat är en faktor som skapar ökad grogrund för främlingsfientlighet och rasism ”

Så småningom kom man att fokusera på normkritik och skolan fick i uppdrag att syna de normer som begränsar eleverna i skolan. I skolan tillåts numera inget "skojbråk". Skojbråk är egentligen inte "skoj" för någon, utan ett omedvetet sätt att tillåta pojkar att slåss. Studievägledningen fick i uppgift att vägleda eleven till framtida studieval utan att begränsas av kön. Och lärarna blev mer medvetna vilka normer de förmedlar i sin undervisning.

“ Fokusera på normkritik ”

Arbetet har gett resultat – nu går Gnesta mot strömmen och pojkars skolresultat lyfter.

Kommunen formulerar själva att de har kommit åt pojkars "anti plugg-kultur" genom sitt långsiktiga arbete.

Politiker ska inte besluta om vilken pedagogik lärare ska använda, men politiken kan stötta lärare genom att se till att vi prioriterar resurser till skolorna och ger mål om att höja pojkars skolresultat. Genom att fler kommuner och andra huvudmän följer Gnestas exempel och prioriterar normkritiken inom skolan kan vi alltså tillsammans minska rekryteringsgrunden för både extremistiska rörelser i synnerhet och främlingsfientliga värderingar i allmänhet.

*Anders Wallner,
partisekreterare (MP)*

MINA FÖRSLAG

- Fler kommuner och andra skolhuvudmän bör prioritera normkritiken i undervisningen.
- Starta ett nationellt centrum för normkritisk pedagogik, så att goda idéer kan spridas till fler skolor.

DET FINNS SÄTT ATT MOTVERKA RASISM OCH SAMTIDIGT SKAPA "VI"-KÄNSLA

Rasism måste mötas med hopp och tro på framtiden. Det är i skolan som barn rustas till medborgare som känner sig delaktiga i samhället. När människor inte känner delaktighet och inkludering, ökar risken för ett "vi-och-dom"-samhälle.

» Ayse Duyar, lokalpolitiker (MP)

“ Fler skolor måste få kunskap om den unika metod som har arbetats fram under många år ”

RASISM MÅSTE mötas med hopp och tro på framtiden. Det är i skolan som barn rustas till medborgare som känner sig delaktiga i samhället. När människor inte känner delaktighet och inkludering, ökar risken för ett ”vi-och-dom”-samhälle.

Organiserad rasism, som till exempel vit-makt-organisationer, är en allvarlig konsekvens av ett ”vi-och-dom”-samhälle. Rasistiska organisationer orsakar mycket personligt lidande och är dessutom väldigt kostsamma för samhället.

Det finns sätt att motverka rasism och samtidigt skapa en ”vi”-känsla. Toleransprojektet i Kungälv är ett sådant exempel. De har arbetat sedan 1995 med att få bort grogrunden för rasism och annan intolerans. Toleransprojektet handlar om att påverka attityder med ett långsiktigt och uthålligt arbete. Genom att koppla samman dåtid och nutid stärks elevernas

motstånd mot all form av rasism och intolerans. På sikt motverkas även våld, trakasserier och mobbning.

Undervisning för tolerans är en långsam process, det sker inte över en lektion eller en temadag. Med hjälp av verkliga människors dramatiska berättelser, väcks nyfikenhet på vad som hände och hur det hände.

“ Rasism måste mötas med hopp och tro på framtiden ”

Det är bara 18 år sedan 8000 bosniakiska män och pojkar dödades i folkmordet i Srebrenica i östra Bosnien. Folkmordet blev den yttersta konsekvensen av en nationalistisk, rasistisk politik och övertygelse om den egna kulturens

överlägsenhet. Många flyktingar från krigen på Balkan lever i Sverige idag. Vi kan använda deras berättelser för att hindra att folkmord händer igen.

I Kungälv har kommunen sedan 1995 satsat ungefär 10 000 kronor per elev och år (totalt ca 13 miljoner kronor) på Toleransprojektet. Resultatet visar att projektet har satt stopp för framväxten av en vit makt-miljö. Det finns idag inga vit makt-organisationer i Kungälv som kan rekrytera ungdomar. Nationalekonomen Ingvar Nilsson har visat att denna investering på 13 miljoner kronor har, förutom sociala

besparingar, sparat ca 290 miljoner i samhällskostnader såsom polis, sjukvård, arbetslöshetsförsäkring och andra kostnader som en person i en vit makt-miljö orsakar.

Toleransprojektet har pågått med framgång i snart 20 år. Ändå har modellen bara spridits till några få kommuner utanför Kungälv. Fler skolor måste få kunskap om den unika metod som har arbetats fram under många år. Det finns metoder som fungerar. Varför uppfinna hjulet på nytt?

Ayse Duyar, lokalpolitiker (MP)

MITT FÖRSLAG

→ **Alla kommuner ska ha ett Toleransprojekt. Det ska finnas ett nationellt centrum som samordnar projekten och sprider fungerande metoder.**

VI MÅSTE UTGÅ IFRÅN ATT MÄNNISKOR VILL JOBBA OCH MÅR BRA AV DET

Sverige är uselt på att få in invandrare på arbetsmarknaden. Vi är det OECD-land med störst skillnader i sysselsättningsgrad mellan inrikes och utrikes födda. Tolv år efter att du har gått ut gymnasiet hänger fortfarande ditt ursprung samman med dina chanser att få jobb.

» Hidayet Tercan, entreprenör, företagare och debattör

“ Vi måste arbeta efter att människor skall bli anställningsbara så snart som möjligt ”

DET ÄR uppenbart att det finns en strukturell diskriminering på svensk arbetsmarknad. Det är tydligt när man betänker att Sverige har en av världens mest välutbildade invandrargrupper. Ungefär 60 procent är överkvalificerade för det jobb de får i Sverige.

För att minska diskrimineringen på arbetsmarknaden bör vi först eliminera bilden av att alla som söker asyl här vill leva på bidrag.

Vi måste utgå ifrån att människor som har brutit upp från allt de känner till och kan söker ett bättre liv, oavsett om det är ekonomiskt eller politiskt, eller både och.

Vi måste utgå ifrån att människor vill jobba och mår bra av det. Vi måste arbeta efter att människor skall bli anställningsbara så snart som möjligt.

Från politiskt håll kan man till exempel se till att rekryterarna på myndigheter faktiskt

träffar varje sökande, även om det skulle vara bara 15 minuter. Det spelar ingen roll om Arbetsförmedlingen har hjälpt till med CV-skrivandet, ett CV säger aldrig allt. De sökanden som känns bra kan få komma på en ytterligare, längre intervju. Om det är så att den sökande inte har precis allt, men uppfyller de flesta kriterierna som behövs kan man se till att utbilda/fortbilda personen i det som saknas. Det är alltså en öppen attityd och att se möjligheter istället för hinder som behövs.

Jag tror mer på goda exempel, tävlingar och beröm som medel för att uppnå målet med minskad, och förhoppningsvis någon gång eliminerad diskriminering på arbetsmarknaden. Jag tycker att vi kan till exempel arrangera en årlig gala för företag som har gjort mest för att minska diskriminering.

Det är en hel del stora och små företag som arbetar konstruktivt och med gott resultat för att minska diskriminering. Även om det också

“ Det finns mycket forskning som visar på att blandade arbetsgrupper skapar bättre resultat ”

kan hänga ihop med att man inser att man inte klarar sig utan den arbetskraften.

Politikerna kan använda makten som lagstiftare och har till exempel länge sagt att man kommer tvinga företagen kvotera in kvinnor. Man kan tänka sig att något sådant skulle kunna föras fram när det gäller etnisk diskriminering. Jag har själv varit emot tanken på kvotering, men uppenbarligen hjälper bara tanken på att tvingas till det att företagen tänker automatiskt på att ta in kvinnor i ledning och styrelser.

Det finns mycket forskning som visar på att blandade arbetsgrupper skapar bättre resultat och är mer kreativa. Detta och mycket annat positivt bör lyftas fram mer, och myndigheter, fackliga organisationer och arbetsgivarorganisationer bör arbeta konkret med ledningar för att för att lyckas med attitydförändringar. Ledningar sätter agendan för vad som är viktigt på en arbetsplats.

*Hidayet Tercan,
entreprenör, företagare och debattör*

MITT FÖRSLAG FÖR HUR EN NYANLÄND KAN SLUSSAS IN PÅ ARBETSMARKNADEN

- Se till att asylprocessen skyndas på så att människor snabbare kan starta sina liv.
- Så snart uppehållstillstånd har erhållits bör man gå igenom följande: Vad kan du? Vad har du arbetat med tidigare? Vad har du för utbildning? Vad vill och kan du jobba med?
- Myndigheter bör sedan samarbeta med den enskilde individen för att skapa förutsättningar för anställningsbarhet utifrån vad som kommit fram.

SVENSKHET SKA INTE VARA NÅGOT MAN MÅSTE KVALA IN I

Vad är svenskhet? Vem är svensk? Frågorna har legat som en ström under många av de senaste årens mest upprörda debatter. I sak kan man som hopplös kosmopolit tycka att de är ointressanta - varför skulle människor ens vilja definiera sig som svenskar - men det är en mycket enkel uppfattning att ha för just mig. Min svenskhet är alltid ett eget val, i kraft av min brist på pigment får jag oavsett medborgarskap välja själv i vilken utsträckning svenskheten bor i mig eller inte, i vilken utsträckning jag bor i den. För det räcker ju inte att bo i Sverige.

» Isobel Hadley-Kamptz, författare och frilansskribent

**“ Vi, svenskar i gemen,
gillar inte alls olika.
Trots dagens oomtivistliga
mångkultur kvarstår
homogeniteten som ideal. ”**

ATT SVENSKHETEN är min om jag vill ha den oavsett medborgarskap vet jag av egen direkt erfarenhet, eftersom jag inte blev svensk medborgare förrän långt in i vuxen ålder. Ändå har ingen någonsin sagt åt mig att åka hem dit jag kom från. Blondiner hör hemma där de, där vi, vill.

Svenskar är, det säger åtskilliga stora undersökningar, unikt toleranta och progressiva i världen. Den öppna direkta rasismen må finnas, vi ser den alla hela tiden, men dess värden delas faktiskt av rätt få, färre här än i andra länder. Detta faktum används ibland som argument för att vi inte heller skulle ha någon strukturell rasism, att vi inte skulle ha någon etnisk diskriminering. Varför skulle vi ha det när vi nu är så toleranta?

Nå, det fungerar ju inte riktigt så. Strukturer kallas inte så för intet, och det krävs inte att någon är rasist för att hen utan att ens tänka på det ska göra rasism. Kanske kan vår svenska tolerans rent av göra det svårare för oss att se

de underliggande rasistiska normerna. Det är ju så lätt och trevligt att känna sig upplyst att man ogärna funderar närmare över hur man ändå förstärker idéer om vem som passar in och inte, om vem som har rätt till vad. Att peka på rasistiska Sverigedemokrater är enkelt, att tänka på varför man själv bara anställer folk som ser ut som en själv, eller har grannar som ser ut som en själv, är jobbigare.

I Sverige, med all vår öppenhet, har vi nämligen också en unikt stark likhetsnorm. Vi, svenskar i gemen, gillar inte alls olika. Trots dagens oomtivistliga mångkultur kvarstår homogeniteten som ideal.

**“ Blod eller jord,
arv eller val. ”**

Det här är svårt, närmast omöjligt, att påverka med lag. Antidiskrimineringslagar räcker inte när likhetsstrukturerna påverkar hela livet. Vad

vi däremot kan fundera över är det där om vem som är svensk. För varför blir man i statens ögon svensk, det vill säga svensk medborgare, om man föds utomlands av ljushyllta personer med rätt pass som kanske inte bott här på decennier och aldrig tänker flytta tillbaka, medan barn födda på svensk mark automatiskt räknas som utlänningar om de har fel hårfärg, fel arv, fel blod?

Inom juridiken talar man om blodslag mot jordlag i medborgarskapshänseende, om det är blodet i kroppen eller jorden man föds på som räknas. I Sverige räknar vi på blodet.

Den statliga medborgarskapsutredningen presenterade nyligen ett förslag som delvis ville ändra det här, så att barn under vissa

omständigheter ändå ska kunna bli svenska medborgare vid födseln. Det skulle möjligen lösa vissa praktiska problem, men ruckar inte på den underliggande logiken. De vill fortfarande att svenskheten ska vara något för människor att kvala in i, göra rätt för, även för den som föds in i det svenska. Det är moralen i medborgarskapet vi måste ändra. Blod eller jord, arv eller val.

Sverige är ett invandrarland, är multikulturellt oavsett vad vissa kan tycka om det, men så länge vi håller oss med blodslogik säger vi att människor med fel hårfärg inte kan höra hemma här på lika villkor.

*Isobel Hadley-Kamptz,
författare och frilansskribent*

MITT FÖRSLAG

→ Alla som föds i Sverige ska automatiskt bli svenska medborgare.

TANGENTBORDET RÄTTFÄRDIGAR INTE ANTIHUMANISTISKA VÄRDERINGAR

Politiska åsikter må gå isär, men mitt hjärta sitter där det gör och min övertygelse likaså. Vi behöver vision, drömmar och mål. Vi behöver ett så jämlikt utgångsläge för så många som möjligt. Vi behöver varandra.

SVERIGE SLITS ISÄR. Det märks inte minst på internet, där hela vår generation har sitt sociala samspel. Diskussioner som tidigare fördes bakom stängda dörrar förs nu på nätet. Här får rasismen flöda fritt. Ingen orkar eller har tid att säga emot, istället stängs kommentatorsfält och debattforum. De rasistiska åsikterna och världsbilden bekräftas lätt på likasinnade sidor.

Nätverket "Inte rasist, men..." har gjort en undersökning av vardagsrasismen på nätet. Den visar att ungefär 14 procent av 3358 granskade inlägg på sociala medier med koppling till invandring var rasistiska. Ytterligare 25 procent var nedlåtande. Ungdom mot rasism har visat att 48 procent av utrikesfödda gymnasieungdomar har varit utsatta för rasism.

Jag har mött en hel del rasism både på och utanför nätet. Det enda sättet att bekämpa rasismen effektivt är att så ofta som möjligt diskutera orimligheten i de rasistiska resonemangen. Vetskapen att människans godhet är kopplad till

djupare och genommänskligare ting än etnicitet, kön, religion, kultur eller sexuella preferenser bör vara en självklarhet för alla människor. Vem man är som människa definieras av ens ord, handlingar, empati och utstrålning.

Skolan bör injicera dessa värderingar i all undervisning. Att ta upp, diskutera och debattera konkreta exempel på rasism på internet och i det övriga samhället i klassrummen tror jag kan öka förståelsen för den skada som rasism och rasistiska åsikter orsakar. Skolan måste ta ett större ansvar och lära ut källkritik och kritiskt tänkande. Skolan är inte neutral. Skolan ska vara antirasistisk.

Att skriva en rasistisk kommentar på nätet kan orsaka lika mycket skada som att säga något rasistiskt i en annan människas närvaro. Tangentbordet berättigar inte antihumanistiska värderingar.

Jason Diakité, artist

MINA FÖRSLAG

- Ökade resurser till antirasistiska rörelser.
- Mer fokus på källkritik, kritiskt tänkande, diskussion och debatt i skolan.

DET BEHÖVS ETT LÄRARLYFT I MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Skolan är en av de viktigaste arenorna för att motverka rasism. Skolans demokratiuppdrag är viktigt för att rusta eleverna att vara delaktiga i vårt demokratiska samhälle. Lärare måste ha verktyg och utbildning för att kunna hantera alla diskussioner som förs i skolan.

» Maria Ferm, riksdagsledamot (MP)

SKOLANS STYRDOKUMENT är tydliga med att skolan ska arbeta mot rasism och främlingsfientlighet. Men i praktiken är det svårare. Vad är egentligen rasism? Vad ska skolpersonalen egentligen arbeta mot? Det finns också lärare som inte alltid delar bilden av att rasism existerar eller är ett problem.

Rasism drabbar inte bara dem som utsätts. Det drabbar hela samhället. Det finns studier som visar att drygt 20 procent av 18-29-åringarna i Sverige säger sig vara beredda att sälja sin röst för pengar. De instämmer också i att landet styrs bäst av auktoritära ledare som inte är valda av folket.

Det är oftast pojkar som hyser dessa antidemokratiska åsikter. Den enskilt viktigaste faktorn bakom antidemokratiska åsikter är en misslyckad skolgång. Det leder inte bara till missstro mot demokratin, utan också risk för

att hamna i utanförskap, arbetslöshet och låg social status. Här finns grogrund för rekrytering till extremistiska rörelser. På så sätt är pojkars sämre skolresultat en viktig demokratifråga.

“ Den enskilt viktigaste faktorn bakom antidemokratiska åsikter är en misslyckad skolgång ”

Vi konsumerar medier på ett mer individuellt sätt idag. Det blir lättare att välja bort åsikter som ifrågasätter ens egen världsbild och därmed lättare att radikaliseras ytterligare. Det är lätt att välja bort public service och istället få all sin information via Avpixlat. Därför är det viktigt

att lärare får fler verktyg för att kunna hantera att möta intoleranta åsikter och även lära ut vikten av kritiskt tänkande och källkritik.

“ Tid för eleverna är kanske det viktigaste ”

Det är viktigt att arbetet mot rasism och främlingsfientlighet drivs långsiktigt och kontinuerligt. All skolpersonal behöver arbeta tillsammans, mot samma mål. Enskilda

punktinsatser, till exempel en temadag, kan i värsta fall bli kontraproduktivt. Det riskerar att stigmatisera grupper och endast få elever med extremintoleranta åsikter att avfjärma sig ännu mer. Lärarna måste få både kunskap och stöd i sitt arbete mot rasism. Tid för eleverna är kanske det viktigaste. En lärare som har tid och kunskap att lära ut om Förtintelsens brott mot mänskligheten kan förändra attityderna hos många unga människor.

Maria Ferm, riksdagsledamot (MP)

MINA FÖRSLAG

- Alla lärare ska få en kortare utbildning kring mänskliga rättigheter och antirasism.
- Dessutom ska minst en lärare på varje skola få gå en fördjupningsutbildning så att det finns några som är extra kunniga och kan driva det antirasistiska pedagogiska arbetet framåt.

VARFÖR SLÅR POLISENS "SLUMPVISA" KONTROLLER ALLTID MOT UNGDOMAR MED UTLÄNDSK BAKGRUND?

Alla i Sverige måste kunna lita på att polisen och rättsväsendet behandlar dem rättvist. Annars är vår demokrati urholkad. Jag möter ofta ungdomar i förorten som känner sig utpekade och trakasserade av polisen. De vittnar om att de många gånger bemöts nonchalant, i värsta fall rasistiskt. De uppger att de blir visiterade utan anledning och bevakade enbart på grund av sin hudfärg. Poliserna hävdar att de gör "slumpvisa" kontroller. Men varför är det just ungdomar med utländsk bakgrund som alltid ingår i "slumpen"?

» Mehmet Kaplan, riksdagsledamot (MP)

“ Oron är ett tecken på frustration. Ungdomar i Husby är förstahandsvittnen till den sociala nedrustningen ”

NÄR POLISER använder övervåld kan det användas som ursåkt för våldsverkare att starta upplopp. Jag har bott 17 år i Husby, som drabbades av bränder och förstörelse försommaren 2013. Det som satte igång ilskan mot polisen i Husby var kritik mot hur polisen agerat när de grep en 69-årig psykiskt sjuk man som senare avled. Polisingripandet upplevdes som brutalt, och det är bra att det utreds.

Det finns inga ursåker för att kasta sten på poliser och brandbilar. Bränder och förstörelse har skapat oro och rädsla och förstört vardagen för alla Husbybor. Men oron är ett tecken på frustration. Ungdomar i Husby är förstahandsvittnen till den sociala nedrustningen, arbetslösheten och den ”slumpvisa” polisbevakningen.

En nyutkommen rapport från tankesmedjan Miklo visar att miljonprogramsbor, särskilt unga

män, känner mer otrygghet och oro samtidigt som de har lägre förtroende för polisens arbete och förmåga att lösa brott.

“ Personer med utländsk bakgrund betraktas som mindre trovärdiga ”

Brottsförebyggande rådet har visat att diskriminering förekommer på alla nivåer i rättsväsendet. Det finns föreställningar om att vissa minoritetsgrupper och vissa brottstyper hör ihop, och att vissa minoritetsgrupper alltid nekar och därför inte tas på allvar. Personer med utländsk bakgrund betraktas som mindre trovärdiga än personer med svensk bakgrund – på brottsplatsen, under brottsutredningen och i domstolsförhandlingen.

Polis och rättsväsende ska alltid stå upp för alla människors lika värde. Arbetet med att stärka polisens förtroende bör göras till en prioriterad fråga från politiskt och polisledningens håll.

“ Miljonprogramsbor känner mer otrygghet ”

Närpoliserna som arbetar förebyggande och med ömsesidigt förtroendeskapande åtgärder är

viktiga för att bygga relation mellan ungdomar och polis. Även vid akuta händelser krävs poliser som arbetar förtroendeskapande och inte riskerar att öka konflikten. Polisens värdegrundsarbete bör vara inriktat på att främja alla människors lika värde. Det här arbetet sker redan på ledningsnivå, och det borde alla poliser få del av.

*Mehmet Kaplan,
riksdagsledamot (MP)*

MINA FÖRSLAG

- Alla poliser ska ha genomgått värdegrundsutbildning, särskilt de som arbetar med akuta insatser i förortsområden.
- Hela rättsväsendet ska genomgå utbildning för att upptäcka och åtgärda diskriminering.

NÄR DU KALLAR EN PERSON FÖR RASIST SÅ SLUTAR DU LYSSNA

Jag har valt att engagera mig i det Sverige jag ser framför mig och inte det Sverige vi nöjt oss med.

SAMTALET SPELAR en viktig roll för att motverka främlingsfientlighet. När människor får kunskap och förståelse för andra människors situation minskar oron. När människor får argument och fakta vågar de ta diskussionen i fikarummen och på släkträffen.

När du kallar en annan person för rasist så stärker du samma avstånd som uppstår när en annan person kallar någon för svartskalle. Även om en person uttalar något som får en annan att uppfatta denne som rasist så finns det än mer mänskliga och beteendevetenskapliga anledningar till uttalandet. Det finns en komplexitet som vi missar när vi delar upp människor i läger om antirasister och rasister.

Det mångfaldssamhälle som vi har idag och den värld vi vill bygga upp - en värld där människor med olika etnicitet, sexuell läggning och världsliga åskådningar, ska växa upp och leva i - kommer att ställa ännu högre krav på komplexitet. När du kallar en person för rasist så slutar du själv lyssna på den personen. Du slutar vara nyfiken på vad som har format

honom eller henne till att göra dessa uttalanden eller begå vissa handlingar. Även om personen är föremål för en brottslig utredning så bör det från vår sida finnas en nyfikenhet kring varför människor uttalar sig så. Är det helt enkelt så att de ÄR rasister eller är det så att de är människor som uttalar sig rasistiskt. Kan det till och med vara så komplext att de är människor som känner rädsla och otrygghet och klär dessa känslor i rasistiska uttalanden, att det är en enklare utväg än att möta sina egna fördomar, sin egen otrygghet och sina egna rådslår.

Jag vill undersöka om det går att skapa förståelse och trygghet så att effekten av detta blir att rasism och främlingsfientlighet minskar. Istället för att kalla människor för rasister så lyssnar vi på dem och försöker ta reda på vilka komplexa känslor och förutsättningar som ligger bakom och vad vi kan göra åt den problematik som uppstår när kulturer ska integreras i varandra.

*Navid Modiri,
kommunikatör, artist och entreprenör*

MINA FÖRSLAG

- Toleranshöjande samtal på skolor för elever och lärare.
- Utbildning av journalister och politiker i process och samtalsledning av komplexa samtal.

EU KAN VARA EN UNION MED ÖPPENHET SOM SLAGORD

Så länge människan funnits har vi rört på oss. Anledningarna till vår migration har varit många; rädsla, hopp och nyfikenhet för att nämna några. Oavsett om flytten orsakats av rädsla för den egna överlevnaden, ett hopp om en bättre framtid någon annanstans eller av nyfikenhet över det outforskade så har den i de allra flesta fallen varit för det bättre.

» Philip Barnard, språkrör Grön Ungdom syd

DET ÄR en medmänsklig plikt att vi erbjuder skydd för dem som fruktar för sina liv. Det är en självklarhet att vi erbjuder de som söker efter ett bättre liv möjligheten. Det är svårt att föreställa sig hur annorlunda våra liv varit om våra förfäder inte haft modet att utvandra från Afrika.

Då som nu migrerar människor, ofta av samma skäl som förr. Ändå har mycket förändrats. 1952 bildades EU, 1985 slöts Schengenavtalet och 2005 bildades Frontex, en myndighet för att samordna EU-ländernas gränsbevakning.

Den fria rörligheten har varit en grundläggande princip för unionen. Schengenavtalet innebär fri rörlighet mellan länder. Men Schengenavtalet innebär inte att kontrollerna mot omvärlden försvann. Tvärtom. När Frontex bildades blev det startskottet för en överstatlig migrationsmyndighet och en militarisering av EU:s gränser.

Human Rights Watch har rapporterat om

Frontex uppdrag i Grekland mellan 2010 och 2011. Det var en tidsperiod då Greklands asylsystem var extremt ansträngt till följd av Dublinkonventionens princip att flyktingar ska söka asyl i det första land de kommer till. Grekland fick hjälp av EU i form av Frontex specialstyrkor och utrustning för att hantera krisen. Migranter behandlades inhumant och en EU-myndighet var delaktig i detta.

“ Dublinkonventionen utsätter migranter för en orimlig rättsosäkerhet ”

Frontex illustrerar med smärtsam tydlighet öppnhetens paradox i EU. De interna gränserna inom unionen öppnas successivt upp samtidigt som de externa gränserna mot omvärlden hårdnar. Dessutom verkar inte EU:s fria rörlighet gälla alla. Det har blivit allt tydligare att den fria rörligheten inte gäller romer.

“ Det måste finnas mer kraftfulla verktyg att straffa länder som bryter mot internationell rätt med ”

Dublinkonventionen utsätter migranter för en orimlig rättsosäkerhet eftersom olika länder har olika bra mottagning. Den ger också en ohållbar belastning på Europas sydstater. Dublinkonventionen är inte bindande. Det finns därför ingen anledning till att Sverige måste följa den.

Påföljderna mot länder som bryter mot mänskliga rättigheter är tandlösa. Det måste finnas mer kraftfulla verktyg att straffa länder som bryter mot internationell rätt med.

Jag vågar tro på ett Europa där alla gränser, oavsett om de är interna eller externa, avvecklas.

Jag har en bestämd bild av människans rörelse som en positiv drivkraft för samhällsförändring och en självklar individuell frihet. Den vision av ett Europa med fri rörlighet som EU bildades med är icke till ondo. EU kan vara en union med öppenhet som slagord.

Jag vill därför på kort sikt ha en öppen arbetskraftsinvandring, en human asylpolitik och en generös anhöriginvandring. På lång sikt ser jag ett totalt avvecklande av världens gränshinder som önskvärt.

*Philip Barnard,
språkrör Grön Ungdom syd*

MINA FÖRSLAG

- Att Sverige slutar följa Dublinkonventionen.
- Ett aktivt arbete på EU-nivå för att stoppa förföljelsen av romer.
- Utökade möjligheter att bötfälla EU-länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna.

TA TILLVARA ENGAGEMANGET OCH DET IDEELLA ARBETET PÅ SMÅ ORTER

Jag har funderat på vad som behövs runt om i Sverige för att förändra inställningen till invandrare. Alla människor som kommer nya till en plats är invandrare och främling för dem som bor där sen tidigare.

» Susanne Gunnarsson, främlingsnyfiken

“ När man, tillsammans med andra, kan påverka sin omgivning och kan förverkliga idéer bildas en samhörighet, oavsett vilket ursprung man har ”

TYVÄRR ÄR ofta främlingsfientligheten större ju mindre orterna är, och det kan ju bero på att man är så van att veta allt om alla. I storstäderna blir man mer anonym och främlingsfientligheten minskar, men samhället i storstäder blir än mer segregerat, och olika världar bildas bredvid varandra. Istället breder en större och mer problematisk hopplöshet ut sig.

Den trygghet man får av att växa upp i ett litet samhälle bör tas tillvara. I Forserum, där jag bor, finns bara en skola. Alla barn går till samma skola och blir snabbt integrerade, men de extra kostnader som kommunen får tas av den befintliga budgeten och då sparas det på andra håll. Då kommer de dåliga sidorna ofta fram hos människor, som avundsjuka och missunnsamhet – känslor som ”varför ska vi betala till invandrare när vi inte har råd att hjälpa våra gamla?” och ”det sparas på våra barn”. Det måste också bli lättare att skaffa jobb och

starta eget företag. Vi har så mycket regler som avskräcker befintliga företag från att anställa. Mina somaliska vänner här i Forserum vill arbeta och deras erfarenheter av arbetsplatser eller praktik de har haft ute på företag har hjälpt dem att lära sig svenska på ett sätt som SFI, svenska för invandrare, inte kan mäta sig med. SFI behöver innehålla mer praktik ute på arbetsplatser

“ Mina somaliska vänner här i Forserum vill arbeta ”

Vi måste också göra något åt de långa handläggningstiderna. Asylsökande måste ofta vänta länge på besked om uppehållstillstånd. Det är

inhumant att de måste lämna Sverige om de får avslag, när de har varit här länge och barnen har rotat sig.

Även mottagandet av ensamkommande flyktingbarn behöver bli bättre. Först tar de sig igenom krig och genom hela världen för att ta sig till Sverige. Dessa barn behöver tas omhand av människor som bryr sig, också efter att de fyllt 18 och blivit "vuxna utan familj. Om jag jämför hur mina egna barn får stöd hemifrån och i egen

takt provar sina vingar, så känns det som att vi som samhälle har ett ansvar för att ta hand om dessa barn på ett mer familjemässigt sätt.

Jag tror att det är viktigt att varje människa känner sig betydelsefull och delaktig. När man, tillsammans med andra, kan påverka sin omgivning och kan förverkliga idéer bildas en samhörighet, oavsett vilket ursprung man har.

Susanne Gunnarsson, främlingsnyfiken

MINA FÖRSLAG

- Ta tillvara människors ideella engagemang. Ge kommuner resurser för att göra satsningar på att få människor delaktiga i sitt lokalsamhälle.
- Sätt en maxgräns för hur lång tid ett asylärende få ta.
- Gör mottagningen för ensamkommande flyktingbarn mer familjelik.

WWW.OMRASISM.SE